

Образац 1

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ У УНИВЕРЗИТЕТУ У БЕОГРАДУ
БЕОГРАДУ

Број захтева: _____
Датум: 15.04.2016. године

ВЕЋЕ НАУЧНИХ ОБЛАСТИ ДРУШТВЕНО-
ХУМАНИСТИЧКИХ НАУКА

(Назив већа научних области коме се захтев
упућује)

**ПРЕДЛОГ ЗА ИЗБОР
У ЗВАЊЕ ДОЦЕНТА / ВАНРЕДНОГ ПРОФЕСОРА**
(члан 65. Закона о високом образовању)

**I – ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ ПРЕДЛОЖЕНОМ ЗА ИЗБОР У ЗВАЊЕ
НАСТАВНИКА**

1. Име, средње име и презиме кандидата: ДАНИЈЕЛА (СВЕТОЗАР) ЂОРОВИЋ
2. Предложено звање: ВАНРЕДНИ ПРОФЕСОР
3. Ужа научна, односно уметничка област за коју се наставник бира: ИТАЛИЈАНСКИ ЈЕЗИК
4. Радни однос са пуним или непуним радним временом: ПУНО РАДНО
ВРЕМЕ
5. До овог избора кандидат је био у звању: ДОЦЕНТ
у које је први пут изабран: 17.05.2011.
за ужу научну, односно уметничку област /наставни предмет:
ИТАЛИЈАНСКИ ЈЕЗИК

II - ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ТОКУ ПОСТУПКА ИЗБОРА У ЗВАЊЕ

1. Датум истека изборног периода за који је кандидат изабран у звање: 17.05.2016.
2. Датум и место објављивања конкурса: 23.12.2015. године, «ПОСЛОВИ»
3. Звање за које је расписан конкурс: ВАНРЕДНИ ПРОФЕСОР

**III – ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ ЗА ПРИПРЕМУ ИЗВЕШТАЈА
И О ИЗВЕШТАЈУ**

1. Назив органа и датум именовања Комисије: ИЗБОРНО ВЕЋЕ
ФИЛОЗОФСКОГ ФАКУЛТЕТА У БЕОГРАДУ, 24.12.2015. године
2. Састав Комисије за припрему реферата:

Име и презиме

Звање

Ужа научна односно
уметничка област

Организација у којој
је запослен

1) <u>др Јулијана Вучо</u>	<u>Редовни професор</u>	<u>Италијански језик</u>	<u>Филолошки факултет у Београду</u>
Име и презиме	Звање	Ужа научна односно уметничка област	Организација у којој је запослен
2) <u>др Мила Самарџић</u>	<u>Редовни професор</u>	<u>Италијански језик</u>	<u>Филолошки факултет у Београду</u>
3) <u>др Саша Модерц</u>	<u>Ванредни професор</u>	<u>Италијански језик</u>	<u>Филолошки факултет у Београду</u>

3. Број пријављених кандидата на конкурс: ЈЕДАН КАНДИДАТ
4. Да ли је било издвојених мишљења чланова комисије: НЕ
5. Датум стављања извештаја на увид јавности: 29.03.2016. године
6. Начин (место) објављивања извештаја: огласна табла Филозофског факултета у Београду
7. Приговори: НЕ

IV – ДАТУМ УТВРЂИВАЊА ПРЕДЛОГА ОД СТРАНЕ ИЗБОРНОГ ВЕЋА ФАКУЛТЕТА: 14.04.2016. године

Потврђујем да је поступак утврђивања предлога за избор кандидата др Данијеле Ђоровић у звање ванредног професора вођен у свему у складу са одредбама Закона, Статута Универзитета, Статута факултета и Правилника о начину и поступку стицања звања и заснивање радног односа наставника Универзитета у Београду.

ПОТПИС ДЕКАНА ФАКУЛТЕТА

Проф. др Војислав Јелић

Прилози:

1. Одлука изборног већа факултета о утврђивању предлога за избор у звање;
2. Реферат комисије о пријављеним кандидатима за избор у звање;
3. Сажетак реферата комисије о пријављеним кандидатима за избор у звање;
4. Доказ о непостојању правоснажне пресуде о околностима из чл. 62. ст. 4. Закона;
5. Други прилози релевантни за одлучивање (мишљење матичног факултета, приговори и слично).

Напомена: сви прилози, осим под бр. 4., се достављају и у електронској форми.

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ
ДС/СС 05/4-02 бр. 821/1-IV/3
14.04.2016. године

На основу члана 55. и 65. Закона о високом образовању («Сл. гласник РС», бр. 76/05, 97/08, 44/10, 93/12, 89/13, 99/14, 45/15 – аутентично тумачење и 68/15) и члана 238. став 2. алинеја 3. Статута, Изборно веће Филозофског факултета, је на својој IV редовној седници, одржаној дана 14.04.2016. године, на предлог Комисије, донело следећу

О Д Л У К У

Утврђује се предлог одлуке да се др Данијела Ђоровић изабере у звање **ВАНРЕДНОГ ПРОФЕСОРА** за ужу научну област **ИТАЛИЈАНСКИ ЈЕЗИК**, у Кабинету за стране језике, на одређено време од пет година.

Доставити:

1x Универзитету у Београду
1x Др Данијели Ђоровић
1x Кабинету за стране језике
1x Стручном сараднику за радне односе
1x Шефу Одсека за правне послове
1x Архиви

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА

Проф. др Војислав Јелић

Универзитет у Београду
Филозофски факултет

Одлуком Изборног већа Филозофског факултета Универзитета у Београду од 24.12.2016. изабрани смо у комисију за припрему реферата о кандидатима за избор у звање ВАНРЕДНОГ ПРОФЕСОРА за ужу научну област ИТАЛИЈАНСКИ ЈЕЗИК, са пуним радним временом, на одређено време од пет година. У складу са члана 141. Статута Факултета и у складу са чланом 14. Правилника о студентском вредновању наставе и педагошког рада наставника Изборном већу Филозофског факултета Универзитета у Београду подносимо следећи

РЕФЕРАТ

На конкурс за избор у звање доцента пријавио се само један кандидат, др Данијела Ђоровић.

Др Данијела Ђоровић рођена је 28.01.1968. године у Београду. Дипломирала је на Филолошком факултету у Београду на групама за Италијански језик и књижевност и Енглески језик и књижевност (двопредметно) 1990. Године 1998. одбранила је магистарски рад, на смеру Наука о језику, под насловом *Синтаксичко-стилистичке особености Макијавелијевог прозног дискурса*. Докторску дисертацију под насловом *Италијански као језик струке на хуманистичким студијама* одбранила је 2010.

Наставни и педагошки рад

Од новембра 1990. до фебруара 1999. године радила је као наставник италијанског и енглеског језика у Школи за стране језике при Задужбини Илије М. Коларца. Од фебруара 1999. године ради на Филозофском факултету, најпре као виши предавач за италијански језик, а 2011. изабрана у звање доцента за ужу научну област италијански језик.

Наставу италијанског језика изводи за студенте свих одељења Филозофског факултета кроз предмете *Италијански језик 1* и *Италијански језик 2* чије је силабусе сама осмислила. У

поступку студентског вредновања педагошког рада наставника рад колегинице Ђоровић оцењиван је високим оценама.

Током готово двадесет година наставног и педагошког искуства на Филозофском факултету стекла је добар увид у структуру студија што јој олакшава комуникацију са студентима и прилагођавање наставе реалним потребама струке. Докторска дисертација кандидаткиње бави се управо методиком наставе страног језика за потребе студената друштвено-хуманистичких наука.

Дуго година водила је и курсеве италијанског језика за потребе запослених у Заводу за заштиту споменика Београда и Републичком заводу за заштиту споменика.

Научно-истраживачки рад и усавршавање у области струке

Др Данијела Ђоровић учествовала је на више научних и стручних скупова у земљи и иностранству. Аутор је више научних и стручних радова објављених у часописима и зборницима код нас и у иностранству из области примењене лингвистике, методике наставе и историје италијанског језика. Била је сарадник на пројекту Министарства високог образовања и науке Републике Италије и Универзитета из Фиренце РИДИРЕ, *Le risorse dinamiche dell'italiano. Creazione, diffusione e mantenimento di una infrastruttura di rete per potenziare l'insegnamento della lingua italiana nel mondo* у периоду од 2011. до 2014.

Као стипендиста више пута је током студија боравила у Италији. Године 2003. влада Републике Италије стипендирала је њен тромесечни боравак на Универзитету у Болоњи. Похађала је већи број стручних семинара за наставнике италијанског језика у организацији Италијанског института за културу и Филолошког факултета Универзитета у Београду.

Стручна и ваннаставна активност

Колегиница др Ђоровић бави се превођењем научних и стручних текстова и издања из области друштвено-хуманистичких наука, као и лектуром и коректуром монографских, уџбеничких и других публикација.

Завод за унапређивање образовања и васпитања именован је за члана радне групе за преглед и стручну оцену уџбеничког комплета за учење италијанског језика за седми разред основне школе.

Била је члан организационог одбора и један од уредника зборника са Друге међународне конференције *Језик струке: изазови и перспективе*, одржане на Филозофском факултету Универзитета у Београду 4. и 5. фебруара 2011. године. Повремено је рецензент прилога за часописе *Italica Belgradensia* *Зборник Института за педагошка истраживања* и прилога за *Зборник радова са Треће међународне конференције Језик струке: прошлост, садашњост, будућност*, одржане на Факултету организационих наука у Београду 26. и 27. септембра 2014. године.

У периоду 2006/07 и 2007/08 обављала је функцију управника Кабинета за стране језике Филозофског факултета у Београду. Била је члан Савета Филозофског факултета од 2006 до 2008. За члана Кадровске комисије Филозофског факултета изабрана је први пут 2006, а потом и 2012. У периоду 2008/09-2011/12 била је члан комисије за научну сарадњу Филозофског факултета.

Члан је Удружења наставника италијанског језика Србије и Друштва за примењену лингвистику Србије, као и Друштва за стране језике и књижевности Србије у оквиру којег је у периоду од 2009. до 2013. године била потпредседник Секције универзитетских наставника страног језика струке. У истом Друштву члан је Управног одбора од 2013. године, а од 2007. године као координатор за италијански језик руководи организацијом и спровођењем такмичења ученика основних и средњих школа у Србији у познавању страних језика.

Докторска дисертација *Италијански као језик струке на хуманистичким студијама* представља, за сада, најобимнију студију др Ђоровић. У дванаест поглавља опремљених богатом библиографијом, колегиница Ђоровић бави се италијанским језиком коришћеним у хуманистичким наукама, као и наставом овог функционалног варијетета италијанског језика на

универзитетском нивоу, чији је циљ стицање језичких знања и вештина неопходних за студирање и касније бављење струком.

Теоријским разматрањем језика др Ђоровић је обухватила одређење појма, осврт на његов настанак и развој, преглед различитих приступа и утврђивање основних одлика језика струке, поља проучавања које се развија брзо у последњих четрдесетак година, црпећи снагу из своје еклектичке теоријске основе, изражене интердисциплинарности и одређења за језичко образовање стручњака, заснованог на резултатима емпиријских истраживања. Особности језика струке уопште разматране су служећи се истраживањима махом везаним за енглески језик. На корпусу текстова хуманистичких наука на италијанском језику, др Ђоровић је настојала да утврди одлике италијанског језика у специфичном контексту хуманистичких наука и у којој се мери тако употребљен језик може сматрати језиком струке. Резултати истраживања показују да италијански језик хуманистичких наука није егзактан, прецизан, нормиран, објективан и језгровит у мери у којој су то језици струке егзактних наука. Одликује га изражена номинализација, деперсонализација, лексичка густина, слабљење глагола, безличност, генерализација, апстракција, густина информација и логичка кохерентност, што јесу универзалне особности језика струке. Посебне одлике италијанског језика хуманистичких наука огледају се у комплексности синтаксичке организације на више нивоа, са интерпозицијама различитих синтаксичких и текстуалних сегмената, у израженој употреби имплицитних структура сачињених од номиналних глаголских облика, у рамификацијама периода којима се испољавају реторички чинови дедукције, условљавања, исправке и допунске информације, у богатству конструкција за изражавање имперсоналности и у маркираном реду речи као средству истицања одређеног синтаксичког елемента и наглашавања тематизације. Најзад, италијански језик хуманистичких наука по специфичној функцији и организацији дискурса која није својствена општем језику свакако има своје место међу функционалним варијететима италијанског језика, чак и ако је на замишљеном континууму наука поређаних по специјализованости ближи књижевном језику вишег регистра. Резултати лингвистичке анализе и анализе дискурса овог варијетета представљају полазиште за израду курикулума и програмирање наставе италијанског језика на хуманистичким студијама.

Следећи досадашњу традицију истраживања у области језика струке, усмерену ка проналажењу најподеснијег начина да се конципира настава језика струке, докторски рад др Данијеле Ђоровић садржи поглавља о учењу/усвајању и предавању страног језика, о принципима и фазама развоја курикулума од анализе потреба до дефинисања циљева, исхода и садржаја наставе, као и поглавље о досадашњим искуствима у настави италијанског језика на хуманистичким студијама и поглавље које садржи предлог новог курикулума чија се концепција заснива на резултатима нашег истраживања.

Изради предложеног модела курикулума претходила је анализа потреба, у виду емпиријског истраживања спроведеног на Филозофском факултету у Београду којим је било обухваћено 315 студената свих нивоа студија Анкетирани су и наставници стручних предмета, као важан фактор у планирању, програмирању и извођењу наставе страног језика за академске и професионалне намене. Добијени резултати показују да студенти и наставници сматрају наставу језика струке на студијама неопходним елементом образовања стручњака. Наставници стручних предмета као и студенти нарочито на вишим годинама студија имају развијену свест о специфичности језика који треба да

буде предмет изучаваја на студијама, док студенти прве и друге године често још увек страни језик схватају пре као предмет опште културе него као неопходан инструмент у њиховом академском и професионалном животу и средство комуникације унутар дискурсне заједнице. Овакав налаз указује на оправданост иницијатива за увођење наставе страног језика, или на све године студија, или бар премештање на други и трећу/ трећу и четвту годину, када студенти боље овладају стручним знањима, вештинама и методологијом дисциплине коју изучавају. И студенти и наставници стручних предмета виде курс страног језика на студијама као комбиновани курс општег језика и језика струке. Што се неопходних компетенција тиче, студенти на првом месту истичу усмену интеракцију и продукцију а наставници читање и разумевање текста струке.

На основу добијених резултата лингвистичке анализе текстова хуманистичких наука и резултата анализе потреба, као и увида у савремени приступ изради курикулума, конципиран је оквир за нови курикулум италијанског језика за потребе студената хуманистичких студија. Основни принципи курикулума су усмереност на студента који је у центру наставног процеса, опредељење за аутономију у учењу, усмереност на комуникацију и акцију, осетљивост за интеркултурне аспекте, академска и професионална усмереност, принцип кооперативности, принцип контекстуализације језичког инпута, интегративни и индуктивни приступ језику, обезбеђивање различитих прилика за учење и принцип савремености и аутентичности. Посебна пажња посвећена је конкретизацији курикулума кроз планирање и програмирање наставе, дефинисање природе и сврхе курса, циљева и исхода учења и дидактичко-методских поступака. Предложене су и различите стратегије и технике учења, критеријуми избора и распоређивања садржаја курса, критеријуми за одабир наставних материјала као и социјални облици наставе, типови наставних задатака, поступање са грешкама и начини вредновања. На крају су понуђени и нови облици наставних активности посебно креирани за потребе овог профила студената: вежба текстуалне интеракције, задаци с конкорданцама из електронских корпуса, задаци са когнатима и лажним пријатељима, активности с метадискурсом и дискурским обрасцима, мапа текста, резиме на матерњем језику, реконструкција сегмената познатог текста, продукција функционалних сегмената као допуна текста, усмена дебата и усмена презентација.

Истраживање је засновано на интегративном приступу језику, бави се италијанским језиком у употреби, на начин на који се тај варијетет користи у стварној академској и професионалној комуникацији. Отуда је и предложени модел наставе динамичан, комуникативан, интерактиван и отворен за даље прилагођавање новим тенденцијама и реалним комуникацијским ситуацијама у овој научној области.

Др Данијела Ђоровић аутор је и низа радова објављених у домаћим и страним часописима и онлајн издањима у којима је своја интересовања усмерила ка проблемима учења, усвајања и наставе страних језика. У овом реферату издвајамо неке из богатог опуса колегинице др Ђоровић.

У раду „Однос студената хуманистичких наука према страним језицима“ *Настава и васпитање*, Vol.4-5, 448-464 2004, др Ђоровић бави се питањима везаним за ставове студената према учењу страног језика у оквиру студија, њиховом односу према том предмету, очекивањима и потребама које имају.

Обимно истраживање спроведено на Филозофском факултету у Београду у коме су учествовали студенти свих нивоа студија показало је како различите стране језике понуђене на терцијарном нивоу образовања перципирају студенти. Такође, рад испитује и у колико мери студенти језик који уче на универзитету виде као другачији од општег језика, тј. као језик струке. Резултати су показали да у нашој средини још увек концепт језика струке није довољно јасан студентима, нарочито на нижим нивоима студија, и да је неопходно да се што раније на претходним нивоима образовања подучава о разлици и односу страног језика за опште потребе и страног језика за специфичне, академске и професионалне, намене.

Још једно поље истраживања којим се бави кандидаткиња Ђоровић представља историја италијанског језика. У раду „*Le particolarità sintattiche e stilistiche nella prosa del Machiavelli*“, *Italica Belgradensia* Vol.5-6, 33-128. 2004. др Ђоровић испитује особености Макијавелијевог дискурса. Макијавелијев језик своју јединственост дугује смелој мешавини облика и структура наслеђених од књижевне традиције на латинском језику средњег века и ренесансе и ефектног, живог, говорног фирентинског језика. Основна одлика Макијавелијевог прозног дискурса јесте линеарна синтаксичка организација, која одудара од пирамидалне, својствене средњовековној синтакси. На корпусу Макијавелијевих прозних текстова, ауторка истражује специфичности његове синтаксе као што су: доминантна паратакса, период у облику „полинома“, дихотомне структуре карактеристичне за Макијавелијев дилематски поступак, као и инфинитивне структуре, негативне конструкције, и на крају стилистичке поступке попут јукстапозиције, инверзије, акумулације, интензификације и сл.

У раду „Резиме на матерњем језику – могућа техника за проверу разумевања у раној фази наставе језика струке“, *Language for specific purposes, Conference Proceedings*, Подгорица: University of Montenegro, Institute for Foreign Languages: 35-42, 2007. кандидаткиња Ђоровић испитује могућност да се у настави страног језика струке као једна од техника провере разумевања аутентичног текста користи резиме на матерњем језику. Будући да је резиме на матерњем језику нека врста апроксимативног превода и синтетичке преформулације оригиналног текста, ова се техника може применити и у раним фазама учења језика струке, за разлику од резимеа на страном језику који за студенте обично представља далеко веће потешкоће и стога није лако примењив као техника провере разумевања све док студенти не постигну завидан ниво језичке компетенције на датом страном језику.

Рад „Улога наставника у подстицању аутономије у учењу страног језика“, Вучо, Ј (ур.) *Улога наставника у савременој настави језика - Зборник радова Филозофског факултета Универзитета Црне Горе*, Никшић: 81-94, 2007, говори о проблемима везаним за нове приступе учењу које уводи аутономија у учењу страног језика. Поставља се проблем неодрживе традиционалне улоге наставника као стожера наставног процеса. Промене кроз које на путу ка аутономији наставник мора нужно да прође озбиљан су изазов. Наставник страног језика приступа нимало лако процесу трансформације који подразумева мењање старих навика и нове видове одговорности.

После више од двадесет година истраживања у области аутономије у учењу и упркос бројним полемикама о сврсисходности учења на овај начин,

пракса показује да готово да нема учионице у који бар неки степен аутономије није могућ или већ постигнут. Проблем може настати када неким наставницима дубоко укоренење имплицитне педагогије отежају прихватање овакве промене и ометају ревидирање неких традиционалних постулата као и преиспитивање сопствене праксе и улоге у наставном процесу. У раду се истиче да исто као и ученици, наставници могу и треба да се прилагоде новим правилима игре у процесу учења и предавања, прилагођавајући аутономни приступ учењу себи, сопственим потребама и околностима у којима се учење одвија.

У раду „Енглеско-италијански когнати у настави читања на страном језику струке“, Вучо, Ј (ур.) *Савремене тенденције у настави језика и књижевности*. Зборник радова. Београд: Филолошки факултет Универзитета у Београду: 242-252, 2007. истиче се да препознавање когната значајно заступљених у текстовима струке, може да се примени у настави читања на страном језику струке као својеврсна стратегија развијања вокабулара. Рад испитује могућност коришћења енглеско-италијанских когната у настави италијанског као језика струке уколико студенти владају енглеским језиком, у складу са теоријом о међујезичком утицају у процесу учења другог страног језика. Ауторка је испитивала способност препознавања тридесет когната академског дискурса, класификованих према ортографским критеријумима, изабраних од 1356 когната које је идентификовала анализом 20 текстова хуманистичких наука. Резултати показују да је препознавање когната могуће и да је постигнуће веће уколико се ова стратегија систематски увежбава.

Рад „Текст као интеракција: могуће импликације на наставу страних језика“, *Philologia* Vol.6: 77- 84, 2008. др Ђоровић говори о прилагођавањима у настави које неминовно захтева доба вртоглавог напретка у области информационих технологија, ера хипертекста, када је неминовно напуштање статичног, линеарног и једностраног приступа писаном дискурсу. Савремени читалац, захваљујући развијеним когнитивним метакогнитивним, текстуалним и интертекстуалним компетенцијама, спреман је да тексту приђе проактивно, да са писцем успостави дијалог и омогући динамични и целисходни проток информација. У домену наставе страних језика овакво поимање текста може допринети преиспитивању традиционалног приступа настави читања и разумевања писаног дискурса. Наставне активности које полазе од текста не треба да буду срачунате искључиво на проверу језичких компетенција, већ на развијање активнијег односа према структури и организацији дискурса. Ауторка их у овом раду предлаже, напомињући да њихову изводљивост и сврсисходност треба утврдити на основу резултата емпиријских истраживања спроведених у учионици.

У раду „Неке специфичности вредновања превода студената у оквиру наставе језика струке“, Вучо, Ј. (ур.) *Евалуација у настави језика и књижевности*. Универзитет Црне Горе, Никшић, 2008. ауторка сматра да евалуација превођења у оквиру наставе страних језика струке као један од елемената мерења постигнућа студената не може да претендује на потпуну објективност. Навођењем и објашњавањем типологије грешака током наставе даје се могућност студенту да се усредсреди на одређене проблеме који се систематски јављају. Ауторка сматра да понуђени модел евалуације који по одређеним параметрима класификује могуће грешке, свакако треба најпре

испитати у пракси, имајући у виду и потребе студената, а затим евентуално модификовати према датом оквиру и конкретној ситуациј у којој се наставни процес одвија.

Др Данијела Ђоровић наставља да се бави озбиљним актуелним проблемима у учењу и настави страног језика. У раду „Аутономија у учењу страног језика у нашим условима – једно искуство“, Точанац, Д./М.Јовановић (ур.) *Примењена лингвистика*. Друштво за примењену лингвистику Србије и Филолошки факултет Универзитета у Београду. Београд: 322-333, 2008, описан је један могући модел учења страног језика на принципима аутономије у учењу, примењен у раду са студентима хуманистичких наука који уче италијански као други страни језик на студијама.

Истим савременим токовима бави се и рад „Ка мултидисциплинарности у настави језика струке – једно искуство. Коришћење конкорданци у настави страног језика струке“, Вучо, Ј (ур.) *Мултидисциплинарност у настави језика и књижевности*. Зборник радова Филозофског факултета Универзитета Црне Горе, Никшић 251-266, 2008. у коме кандидаткиња Ђоровић за циљ рада поставља педагошке и дидактичке могућности коришћења електронских корпуса и конкорданци у настави страног језика, нарочито страног језика струке. Предност коришћења компјутера и корпуса у настави страних језика пре свега јесте у могућности да се оперише огромним количинама аутентичних текстова који су усклађени са потребама ученика. Тиме се учиницима пружа могућност да лакше организују велике количине језичких података како би потом лакше уочили нека правила и обрасце. Примена конкорданци у настави, закључује др Ђоровић у овом раду, указала је на неке потешкоће и препреке које ће свакако даљом сарадњом истраживача и наставника моћи постепено да се отклањају.

Рад „L'autonomia nell'apprendimento delle lingue straniere: analisi di un'esperienza”, *Bolettino Itals Settembre 2008 Anno VI. N. 26* http://venus.unive.it/italslab/modules.php?op=modload&name=ezcms&file=index&menu=79&page_id=437 представља један од могућих путева ка аутономији у учењу страног језика на универзитету у оквиру нефилолошких студија. Са малом групом студената завршних година хуманистичких студија ауторка је осмислила и извела и применила посебан начин учења италијанског као страног језика за посебне академске намене у којем је нагласак стављен на подстицање аутономије студената у учењу.

У раду „Il concorso nazionale di lingua italiana in Serbia: analisi di un percorso e prospettive“. *Bolettino Itals Settembre 2008 Anno VI. N. 26*. http://venus.unive.it/italslab/modules.php?op=modload&name=ezcms&file=index&menu=79&page_id=437, у коауторству са Катарином Завишин и Лоренцом Гуљелмијем, даје се преглед резултата постигнутих у на такмичењу из италијанског језика од 2006. до 2008. године, са намером да се утврди који је ниво овладавања језиком постигнут и које су то језичке и комуникативне компетенције развијене, а које још треба развијати код ученика. У раду је осветљена и тренутна ситуација у погледу даљег ширења италијанског језика на основношколском и средњошколском нивоу у Србији.

О метадискурсу као својеврсном виду интеракције између писца и читаоца текста постоје бројне дескриптивне и компаративне студије, док мање има експлоративних студија, нарочито уколико искључимо оне које се баве енглеским језиком. Рад „Метадискурс у настави језика струке“, Вучо, Ј. et al.(ур.) *Језик струке: теорија и пракса*, Зборник радова. Универзитет у Београду: 663-676, 2009, представља експериментално акционо истраживање чији је циљ да се укаже на значај метадискурса за стицање способности читања и разумевања текстова струке и испита да ли постоји потреба за експлицитним подучавањем метадискурса у оквиру наставе језика струке. Истраживање је спроведено на групи студената хуманистичких наука који уче италијански језик као језик струке на студијама.

О проблемима у превођењу текста струке који могу бити изазвани не само неадекватном лингвистичком компетенцијом, већ и недовољним познавањем организације датог дискурса говори се у раду „Превођење у настави језика струке – улога дискурских образаца“, *Languages and Cultures in Contact. Conference Proceedings*. Подгорица: University of Montenegro, Institute for Foreign Languages: 370-375, 2009. Усвајање одређених дискурских образаца помаже у идентификовању и решавању проблема везаних за разумевање, тумачење и превођење текста струке. За потребе овог рада анализирани су преводи студената друштвено-хуманистичког усмерења из области историје, социологије, историје уметности и педагогије који показују да, без експлицитног подучавања о специфичној организацији академског дискурса, студенти најчешће нису у стању да препознају и адекватно користе неке дискурсне обрасце.

У коауторству са В. Јанковић, др Данијела Ђоровић написала је рад „Настава италијанског језика на нематичним факултетима: очекивања и потребе

студената“, *Савремена проучавања језика и књижевности*. Филолошко-уметнички факултет у Крагујевцу. 463-472, 2009. Ауторке тврде да се образовање модерног стручњака не може се замислити без одговорајућег нивоа функционалног познавања страног језика струке. Основ за креирање силабуса, наставних материјала и задатака за овај профил ученика страних језика у великој мери зависи од доброг познавања и поштовања њихових специфичних потреба. Полазиште у анализи потреба ученика страног језика јесу однос према језику који се изучава и очекивања која имају од оваквог предмета. Спроведено истраживање показало је да студенти нефилолошких факултета који уче страни језик у оквиру студија имају генерално позитиван став према учењу страног језика на студијама, али да истовремено нису сасвим свесни специфичности изучавања језика струке, као ужестручно усмереног и функционално јасно дефинисаног учења језика за академске и професионалне потребе.

У раду „Електронски корпуси у настави језика струке – различите активности за различите ученике“, Вучо, Ј. (ур.) *Индивидуализација и диференцијација у настави језика и књижевности*. Зборник радова Филозофског факултета Универзитета Црне Горе, Никшић 361-373, 2009, др Данијела Ђоровић дискутује о коришћењу електронских корпуса и конкорданци у наставни страних језика у савременој глотодидактици које, иако присутно у литератури, још увек није у довољној мери заживело у пракси. Будући да собом носи промену традиционалних улога ученика и наставника и промену приступа учењу од дедуктивног ка индуктивном, овај метод рада изискује неминовно систематску и планску диференцијацију и индивидуализацију у настави. У раду се испитује могућност увођења овог приступа у наставу страног језика струке, корак по корак, и у складу са језичким потребама и индивидуалним афинитетима и стиловима учења студената.

Рад објављен у коауторству са Н. Лалић, „Однос ученика према учењу италијанског као страног језика у основној школи“, *Иновације у настави*. Учитељски факултет, Београд, Vol.23, 79-86, 2010, приказује резултате истраживања о односу ученика према учењу италијанског као страног језика. Истраживање је реализовано на узорку ученика петог и седмог разреда три основне школе у Србији. Ауторке су у истраживању пошле од претпоставке да се однос према страном језику може мењати у зависности од узраста, дужине учења, сложености захтева који се постављају пред ученика, као и од начина рада у настави. Добијени налази показују да социокултурни и интеркултурни аспекти учења италијанског језика највише занимају ученике и на тај начин одређују њихов однос према италијанском језику.

Један од кључних фактора подстицања аутономије код ученика јесу њихови наставници који добијају активну улогу у истраживању наставног процеса. Заузимајући позицију истраживача сопствене праксе наставници су у прилици да на нови начин сагледају и промишљају све оно што се одиграва у учионици. У раду „Наставник као истраживач сопствене праксе: шта о Олрајтовим принципима експлоративне праксе мисле наши наставници“. Вучо, Ј (ур.) *Аутономија ученика и наставника у настави језика и књижевности*. Зборник радова Филозофског факултета Универзитета Црне Горе, Никшић, 31-41, 2010. др Ђоровић пружа увид у Олрајтов концепт експлоративне праксе као покушај да се наставницима који су на то спремни понуди отворен и динамичан

модел понашања како би истражили одређена подручја наставе и учења страног језика користећи се искључиво наставним активностима које се одвијају у учионици, а не стандардним академским техникама карактеристичним за акционо истраживање. У раду се испитује однос наставника италијанског језика према овако осмишљеном увођењу истраживачке перспективе у нашу школску праксу.

У сарадњи са коауторком Н. Лалић, др Ђоровић је објавила рад „Неке специфичности наставе италијанског језика на основношколском узрасту“. *Зборник Института за педагошка истраживања*. Vol.42, бр.1, 150-164, 2010, где се говори о неким специфичностима учења и подучавања страног језика са нагласком на социокултурни аспект и функционалну употребу језика као основни циљ наставе. У раду су изложени резултати једног дела ширег емпиријског истраживања које испитује однос ученика основне школе према учењу италијанског као страног језика. Циљ истраживања односи се на идентификовање компетенција које ученици стичу учећи овај језик и могућност примене језичких знања и вештина у реалним ситуацијама интеракције ученика са припадницима друге културе, као и идентификовање тешкоћа у учењу. Узорак је чинило 185 ученика петог разреда и 110 ученика седмог разреда из три основне школе у којима се италијански језик учи најдуже. Налази истраживања показују да постоји почетни позитиван став према учењу италијанског језика и осетљивост за ванлингвистичке и културолошке елементе наставе страног језика. Ученици су указали на потребу за активнијим учешћем у настави и избору наставних садржаја, за савременијим приступима учењу и за већим степеном применљивости језичких знања и вештина у реалним животним ситуацијама.

У раду „Електронски корпуси у настави језика струке – различите активности за различите ученике“, у Вучо, Ј. (ур.): тематски зборник *Индивидуализација и диференцијација у настави језика и књижевности*. Никшић: Универзитет Црне Горе, (2009). 361-373, Д. Ђоровић пише о коришћењу електронских корпуса и конкорданци у настави страних језика у савременој глотодидактици, новом методу рада који изискује неминовно систематску и планску диференцијацију и индивидуализацију у настави. У раду се испитује могућност увођења овог приступа у наставу страног језика струке, корак по корак, и у складу са језичким потребама и индивидуалним афинитетима и стиловима учења студената.

У раду „Примена савремених иноформационих технологија у настави италијанског као страног језика струке на универзитетском нивоу“. Језик, књижевност, промене : језичка истраживања : зборник радова / уреднице Биљана Мишић Илић, Весна Лопичић. Ниш: Филозофски факултет,. (2010). 283-286, у коауторству са А. Ђеновези Богићевић, говори се о улози савремених иноформационих технологија у настави страних језика. Настава језика струке у том погледу није изузетак. У раду су представљена нека од бројних средстава тренутно доступних и у нашим условима, која се могу применити у настави страног језика (овде италијанског) за потребе струке на универзитетском нивоу. Понуђени су и конкретни примери активности усмерених на развијање језичких способности (како рецептивних тако и продуктивних) и на подстицање аутономије ученика у процесу усвајања страног језика. Узимају се такође у обзир когнитивне и афективне одлике андрагогијске дидактике, као и особености наставе страних језика на нефилолошким факултетима.

У коауторству са М. Мирић кандидаткиња Ђоровић објавила је рад „Језичке потребе студената нефилолошке оријентације сагледане кроз искуства наставника стручних предмета“, *Настава и васпитање*, вол. 60, 2011, бр. 1, 23-35 у коме се бави наставом страног језика струке на универзитетском нивоу која се сматра интегралним делом образовања сваког припадника академске заједнице. Приликом израде планова и програма језика струке требало би јасно идентификовати и прецизно формулисати очекиване циљеве наставе. Искуства наставника

стручних предмета у учењу и коришћењу страног језика струке могу пружити бољи увид у реалне потребе студената и помоћи успешнијем планирању и програмирању наставе. У раду се настоји да се истраживањем личног искуства наставника стручних предмета на Универзитету у Београду испита која су језичка знања и вештине најважније за стручњаке нефилолошке оријентације. Савремени курикулум језика струке требало би да укључи и овај аспект анализе.

У раду „Nastanak i razvoj italijanskog jezika struke. Jezik struke: izazovi i perspektive: zbornik radova = Language for Specific Purposes: challenges and prospects: book of proceedings /urednice Ingnjačević, A. i dr., Beograd: Društvo za strane jezike i književnosti Srbije = Foreign Language and Literature Association of Serbia, (2011). 752-761, др Ђоровић разматра језик струке као варијетет једног језика, постављајући га као посебан вид употребе једног језика, јер не располаже некаквим сопственим средствима непостојећим у општем језику, већ јединице и категорије општег језика употребљава на другачији, специфичан начин у посебне сврхе.

Језик струке у Италији није у потпуности занемарено поље истраживања, али показује неке специфичности које сведоче о потреби нових систематичнијих напора да се овај варијетет савременог италијанског језика испита, опише, нормира и подучава. У раду се испитује настанак и развој италијанског језика струке: од диференцијације италијанског језика према специфичним потребама говорника: занатлија, мајстора и предузимача, још увек изузетно блиском општем говорном језику, с обиљем дублета, персонализованих форми и метафора али са одређеним мање или више разрађеним репертоаром стручних израза, преко развоја писаног италијанског са елементима стручног језика који се може се пратити од настанка првих италијанских универзитета у Болоњи и Пизи, и трактата из филозофије, медицином астрономије, ботанике и зоологије па све до данас када се развој језика струке раслојава вертикално и хоризонтално, прати најновија достигнућа у различитим областима и трансформише под утицајем енглеског, као доминантног језика струке на глобалном нивоу.

Рад „Вештина читања и развијања вокабулара за специфичне потребе у настави језика струке на универзитетском нивоу“. *Теме: часопис за друштвену теорију и праксу*. год. 35, бр. 3, 2012, 820-836, бави се посебностима наставе страних језика на универзитетском нивоу која има своје оправдање у специфичним, стручно оријентисаним језичким знањима и вештинама које стичу будући стручњаци кроз пажљиво осмишљену и програмирану наставу. У курикуларној реформи, значајно место припада избору садржаја курсева језика струке, а у њима опет важна је улога вештине читања, као кључне, али свакако не једине вештине неопходне за образовање и усавршавање савременог стручњака. Циљ ове вештине јесте оспособљавање студената да обаве одређене задатке (да науче нешто, дођу до информација, оспособе се да нешто изведу или прикупе потребан материјал за дискусију, писање, учење). Текст, као преносник информација, више није крајњи циљ, већ средство којим се стиже до циља. Унапређивање процеса читања и разумевања стручног текста подразумева развијање когнитивних и метакогнитивних способности попут очекивања, предвиђања, формулисања хипотеза и закључака, као и коришћење ванјезичких ресурса. У раду се разматра специфичност вештине читања и развијања вокабулара у настави језика струке и дају примери конкретних наставних активности.

Кандидаткиња Ђоровић је са К. Завишин објавила рад „Значај когнитивних академских језичких вештина (CALP) за академску комуникацију на страном језику“. *Језик, књижевност, комуникација : језичка истраживања* : зборник радова / уреднице Биљана Мишић Илић, Весна Лопичић. Ниш: Филозофски факултет, (2012). 519-534, у коме се говори о два типа компетенција које ученик може развити у зависности од примењених приступа и метода у настави страних језика: основне међуљудске комуникативне способности и когнитивну академску језичку способност. На примеру наставе италијанског језика на Филозофском факултету и у оквиру билингвалне наставе Треће београдске гимназије у раду је приказан један могући приступ који се код ученика подстиче веће когнитивно ангажовање и функционално учење страног језика за прецизно дефинисане комуникативне и академске потребе. Реч је о значајној промени у наставном процесу у којем учење страног језика престаје да буде само себи циљ. Ученици се подстичу да остварују све ефикаснију комуникацију која превазилази опште језичке потребе и задире у сферу учениковог академског и касније професионалног усмерења, што доприноси развоју и достизању CALP компетенције.

У раду „(Mis)understanding Italian phrasemes in Italian history text“. *Phraseologie im Sprachunterricht und in der Sprachendidaktik = Phraseology in language teaching and in language didactics / Herausgeberinnen*, editors Christine Konecny, Erla Hallsteinsdóttir, Brigita Kacjan,

Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta, Celje: Koštomaj, 2013, 137-151, prikazuju se preliminarni rezultati kvalitativnog istraživanja vezanog za frazeološke jedinice prisutne u tekstovima struke iz oblasti istorije a koje stvaraju problem u nastavi čitaња нашим студентима који уче италијански као страни језик за посебне намене у оквиру студија на Филозофском факултету. На корпусу текстова преузетих из три уџбеника историје писаних на италијанском, ауторка је покушала да идентификује и затим класификује најпроблематичније фраземе који се често јављају у тексту ове струке, као и да тумачи најчешће дилеме и грешке у разумевању које се уочавају у настави италијанског језика за ове студенте.

Први корак ка превазилажењу овакве препреке у разумевању и читању стручног текста за студенте који нису филолошки оријентисани састоји се у освешћивању овог језичког феномена код студената путем рада на аутентичном језичком материјалу, изабраном у складу са студентским афинитетима, потребама и знањима струке и припремљеном тако да се може користити у учионици. Предложене су и неке могуће наставне активности које укључују препознавање и усвајање неких италијанских фразема који се често појављују у историјским текстовима.

У раду „Il diario dell'apprendimento individuale - un passo verso l'autonomia o una perdita di tempo? Analisi di un'esperienza“. *Italica Belgradensia*, no. 1, 2013, 324-335, кандидаткиња др Ђоровић излаже о аутономији у учењу страног језика тврдећи, у складу са Холековим ставовима, да постати аутономан у учењу једног страног језика значи преузети одговорност за сопствено учење. Аутономни ученик требало би не само да буде у стању да дефинише садржаје и изабере методе и технике које ће у учењу користити, већ и да научи да прати и вреднује сопствено напредовање. Један од инструмената који се често помињу као неопходни за постизање одређеног нивоа аутономије у учењу јесте ученички дневник, као својеврсно средство за саморефлексију, кадро да учини јаснијим, транспарентнијим процесе који се одвијају док се језик учи. Имплементација овог инструмента, међутим, може бити у пракси често отежана због отпора који ученици имају према идеји да на себе преузму обавезу писања дневника. Овај рад описује једно искуство у коришћењу дневника учења ко средства за аутореклексију у области учења страног језика за посебне потребе.

Др Ђоровић бави се метафоричким језиком у италијанском језику хуманистичких наука у раду „Метафорички језик у италијанском језику хуманистичких наука“. *Филолошка истраживања данас: Савремени токови у лингвистичким истраживањима*. Тематски зборник Уреднице: Вучо, Ј. и В. Половина, III/2, 2013, 313-329. Употреба метафоричког језика, уобичајена за књижевно-поетски тип текста, у текстовима струке још увек није шире прихваћена. Шта више, присуство оваквих реторичких елемената један је од фактора због којих се статус језика хуманистичких наука као језика струке најчешће и доводи у питање. У раду се, на корпусу стручних текстова хуманистичких наука, анализира италијански језик у погледу коришћења метафора у тексту струке.

Др Данијела Ђоровић, у раду „Маркери валидности у италијанском академском дискурсу“. *Језик, књижевност, вредности : језичка истраживања* : зборник радова / уреднице Биљана Мишић Илић, Весна Лопичић, Ниш: Филозофски факултет, 2013, 263-278 осветљава метадискурс, као специфичан вид интеракције између писца и читаоца текста. У овом раду се кроз истраживање контрастивног типа у италијанском академском дискурсу испитује специфични вид изражавања ауторовог става – маркер валидности, важан елемент интерперсоналног дискурса установљен и описан још у раној фази истраживања маркера дискурса, у једној од првих класификација Ванде Копла (Vande Kopple 1985). Присуство и специфичности употребе маркера валидности у италијанском језику анализирано је на корпусу академских текстова из области друштвено-хуманистичких наука.

Учење страног језика на терцијарном нивоу сматра се интегралном компонентом универзитетских студија будући да обезбеђује језичке и комуникативне компетенције неопходне за академски и професионални развој студента. У раду „Italian for social sciences and humanities at tertiary level in Serbia: Challenges and prospects“. *Languages for Special Purposes in a Multilingual, Transcultural World*, Proceedings of the 19th European Symposium on Languages for Special Purposes, 8-10 July 2013 Vienna, Austria, Editors G. Budin & V. Lušický. Vienna: University of Vienna, 2014, 143-150, кандидаткиња се бави значајем изучавања страног језика не за опште,

већ за посебне, дисциплинарно оријентисане, намене већ је одавно осведочена на глобалном нивоу. У раду се даје увид у тренутну ситуацију у учењу италијанског језика за потребе студената друштвено-хуманистичких наука на универзитетима у Србији, и то у погледу различитих аспеката овог курса додипломских студија (мотивација студената, њихове потребе, ниво језичког знања и познавања струке, метода учења и подучавања, исхода учења, материјала који се користе у настави, евалуације и других елемената везаних за развој курикулума. Теоријска перспектива од које се полази у овом раду подразумева схватање учења страног језика на терцијарном нивоу као усмереног на ученика, контекстуализованог, колаборативног, персонализованог и све више и више аутономног процеса.

У раду „Специфичности наставе италијанског језика за студенте друштвених и хуманистичких наука на Филозофском факултету у Београду“. У: Филиповић Ј. и О. Дурбаба (ур.). *Језици у образовању и језичке образовне политике*. Београд: Филолошки факултет Универзитета у Београду, 2014, 249-267. Др Ђоровић представља дугу традицију наставе страних језика на Филозофском факултету у Београду, где се изучава од 1961. године. Настава италијанског језика за студенте друштвено-хуманистичких наука специфична је по циљу учења усмереном превасходно на језик струке – овладавање општенаучним дискурсом и терминолошким системом одређених научних области – али подразумева, поред језичких способности, и стицање прагматичке и социокултурне компетенције неопходних за укључивање у академски и професионални живот. У програмирању, организацији и извођењу наставе, у складу са савременим достигнућима глотодидактике, води се рачуна да студент са својим специфичним потребама и циљевима буде увек у центру наставног процеса.

Рад „L’italiano delle scienze umanistiche: alcune particolarità del lessico. Nasleđe, br. 29, 2014, 237-250, проучава лексичке особености италијанског језика хуманистичких дисциплина, који је, чини се, нешто ређе био предмет истраживања проучавалаца језика струке, услед невелике удаљености од општег језика, мада се у последње време то мења. Језик хуманистичких наука се развија и адаптира новим околностима, али исто тако задржава многе традиционалне карактеристике једног посебног језика, језика културе у ширем смислу. Служећи се аналитичко-дескриптивном и компаративном методом, у овом раду кандидаткиња Ђоровић је покушала да опише неке од најзначајнијих особености лексике италијанског за хуманистичке науке које доприносе стварању карактеристичних језика историје, филозофије, лингвистике, историје уметности, археологије и антропологије. За потребе рада коришћен је корпус текстова из хуманистичких области који се као обавезни материјал користи за изучавање језика струке на Филозофском факултету у Београду.

Заједно са др М. Мирић, кандидаткиња Ђоровић је у раду „Настава страних језика на универзитету: сарадња наставника језика струке и наставника стручних предмета“. *Настава и васпитање*, вол. 64, бр. 3, 2015, 507-520 истражила у којој мери и у ком виду постоји сарадња наставника стручних предмета са наставницима страног језика у универзитетској настави. Циљ је био и да се испита да ли и на који начин наставници стручних предмета виде корист од заједничког рада на стручним предметима. Истраживање је спроведено анкетирањем наставног особља факултета Универзитета у Београду. Подаци су прикупљени упитником конструисаним за потребе истраживања. Резултати показују да је сарадња ретко и неформално заступљена, као и да мали број испитаника види корист од укључивања наставника језика у наставу струке. Остварена сарадња сагледавају се више кроз ненаставне активности (лектура, коректура, превођење), што указује на недовољно развијену свест наставника стручних предмета о универзитетској настави језика струке, као и о улози наставника страних језика. Добијени резултати упућују на закључак да у нашој средини још увек није шире препознат значај сарадње која би унапредила наставни процес и оспособила студенте за функционално бављење струком.

Рад „La frase scissa nell’insegnamento dell’italiano per gli studenti di scienze umanistiche“. *Scripta manent*, Journal of Slovene Association of LSP Teachers 10/1, 2015, 2-20 бави се употребом такозваних расцепљених реченица (итал. frasi scisse) у академским текстовима на италијанском језику и њиховом рецепцијом, нарочито код студената хуманистичких наука који уче италијански језик за посебне намене у оквиру својих студијских програма. Будући да имају веома комплексну структуру, расцепљене реченице могу бити озбиљна препрека разумевању текстова струке писаних на италијанском. Резултати акционог истраживања спроведеног на узорку који су чинили студенти историје и историје уметности указују на то да је за боље

сналажење у тексту и разумевање ове синтаксичке структуре неопходна имплицитна обука која би студентима пружила више прилика да истражују овакве форме и специфичности употребе расцепљених реченица у аутентичним стручним текстовима. Добијени резултати указују на то да, ако се студенти охрабре да сами раде на тексту истражујући и анализирајући пронађене примере оваквих реченица, да о њима дискутују како кад је реч о форми тако и употреби, постиже се већи степен свести о њиховом функционисању. Осим тога, описани приступ, заснован на идеји *learning by doing*, може имати позитивне ефекте не само на усвајање неких сложених синтаксичких конструкција већ и на бољу организацију учења и подстицање мотивације за учење код студената.

Кандидаткиња др Ђоровић је 2015. године објавила монографију *Анализа потреба у настави страног језика струке* као оригинално монографско дело које веома исцрпно и критички зрело описује све појаве везане за наставу страног језика струке. Посебну пажњу ауторка и кандидаткиња др Ђоровић усредсређује на анализу потреба ученика и развоја курикулума у настави страних језика, са посебним освртом ан језик струке, што је тема којој је др Данијела Ђоровић посветила своја вишегодишња истраживања.

Анализа потреба је тема у настави страних језика која постаје веома актуелна крајем прошлог века, са постављањем ученика у центар наставног процеса. Анализа потреба се сматра једном од кључних фаза у систематском креирању курикулума, планирању образовних програма уопште, а нарочито курикулума страног језика. У настави страних језика анализа потреба заузима посебно важно место као базични чинилац утемељења теорије и праксе у настави језика. Др Ђоровић се овим проблемом бави усредсређена превасходно на наставу језика струке, где се анализа потреба такође доживљава као кључни елемент и незаобилазни корак у постављању успешног наставног оквира. Ова област је веома значајна и у светлу актуелних интер и трансдисциплинарних истраживања у областима које се тичу образовања и наставе језика у образовном кругу сваког појединца током иницијалног професионалног академског образовања, али и као основа за даљи професионални развој у контексту целоживотног учења

Рукопис монографије има 252 стране и састоји се из три координисана и примерно постављена дела.

Први део књиге, као неопходна основа за даљи развој истраживања ауторке у овом делу, бави се историјским погледом на теоријске поставке концепта анализе потреба.

Након предговора и увода, ауторка нас упознаје нас са најзначајнијим приступима и моделима анализе потреба, основним начелима, различитим облицима манифестације модела анализе потреба у складу са околностима на које упућује пракса.

Ауторка даје одговоре на питања шта је анализа потреба, говори о анализи потреба у образовању: о првим корацима у изради курикулума, анализи потреба и језику струке, одређењу појма у настави страног језика струке, пише о различитим приступима у развоју идеје анализе потреба и о различитим моделима (Манбијев модел, модел Тароунове и Јула, Рихтериха и Хачинсона и Вотерса, Бервика и Бриндлија, Лонгова). У овом делу књиге говори се и о различитим видовима анализе потреба, анализи циљне ситуације, недостатака, стратегија и средстава, даје се генерални преглед језичких потреба, анализа садашње ситуације, дискурса, ученичког фактора, наставног контекста, анализи усмереној на учење, анализи понуде курсева, компјутерској анализи. У даљем излагању обрађују се основни принципи анализе потреба, теоријска и практична утемељеност, придавање значаја вањезичким факторима, сагледавање потреба из различитих перспектива, коришћење више различитих метода прикупљања података, континуирана анализа потреба, комуникативне потребе у настави језика струке, утицај наставника на језичке потребе студената и објективност.

У другом делу књиге анализовани су методолошки аспекти анализе потреба: како се изводи анализа потреба, који су основни кораци у припреми и извођењу анализе потреба, како се постиже утврђивање филозофских претпоставки анализе потреба, утврђивање типова информација које ће се прикупљати, ограничавање анализе потреба, утврђивање фокуса анализе потреба, утврђивање методологије рада, ваљаност квантитативне и квалитативне анализе потреба, одређивање узорка, извођење анализе потреба кроз прикупљање података, извора за прикупљање података, метода прикупљања података. Затим се излаже о предностима и манана основних техника прикупљања података, о врстама питања која се постављају при прикупљању података, односу према испитаницима током прикупљања података, анализирању прикупљених

података и њиховој интерпретацији, квантитативној и квалитативној анализи података, анализи садржаја, триангулацији као мултиметодском приступу, интерпретирању резултата, коришћењу резултата анализе потреба, утврђивању циљева будућег курса, евалуирању анализе потреба кроз извештај, дефинисању делова извештаја (увод, опис методологије, приказ резултата, закључна разматрања и препоруке), и намени извештаја по спроведеној анализи потреба, као и о могућим ограничењима приказаним у извештају, појединим недостацима и ограничењима анализе потреба и, коначно, разматрају се будући правци развоја анализе потреба.

Трећи и последњи део књиге посвећен је истраживању др Ђоровић, анализи потреба спроведеној на Филозофском факултету Универзитета у Београду. Учесници овог истраживања су студенти друштвено-хуманистичких наука којима је страни језик струке обавезан предмет на основним студијама. Уз студенте, у истраживању су учествовали и наставници стручних предмета истог факултета. У овом делу рада ауторка је применила теоријско-методолошке поставке о анализи потреба изнесене у претходним деловима књиге и повезала их са искуствима из праксе. У истраживању је користила аутоетнографски метод, промишљање о сопственој пракси и пракси других, критичку анализу, али је укључила и своја лична, драгоцену искуства дугогодишњег наставника.

Након упознавања с контекстом, релевантном литературом и увидом у постојеће стање, ауторка износи опште информације о настави италијанског језика на Филозофском факултету, токовима курикуларне реформе и усклађивању програма учења страног језика на универзитету са захтевима Болоњске декларације, затим излаже о припреми за анализу језичких потреба студената Филозофског факултета, износи резултате интервјуа с наставницима страног језика и представницима управе факултета и администрације, анализује језичке потребе студената. Из перспективе студената, одређује полазне основе и предмет, циљ и хипотезе и методологију истраживања, нуди резултате истраживања и тумачи резултате, затим анализује језичке потребе студената из перспективе наставника стручних предмета. Користи добијене резултате у конципирању измена курикулума које ће бити унете у нови модел наставе језика струке за студенте друштвено-хуманистичких студија. Др Ђоровић у даљем тексту износи вредносни систем концепције курикулума, опште принципе предложеног модела, циљеве учења страног језика струке према новом моделу, исходе учења страног језика струке према новом моделу, садржаје и основна дидактичко-методичка начела модела, начине стицања језичких знања, стратегије и технике учења, социјалне облике наставе, типове наставних задатака, закључке у вези са заступљеношћу матерњег језика у односу на циљни, позитивним трансфером знања првог на учење другог страног језика, поступањем са грешкама, а говори такође и о наставним средствима, вредновању и процени курса.

Своју монографску студију др Ђоровић закључује запажањима о актуелним језичким потребама студената Филозофског факултета, поредећи нове са резултатима сличног истраживања обављеног десет година раније, нудећи своје сагледавање пропуста, позитивних ефеката и дајући смернице за будућност

Књига садржи богату традиционалну али и најсавременију литературу из области којом се бави од око 240 јединица. Обогаћена је прилозима у којима су инструменти којима је рађено припадајуће истраживање, опремљена индексом појмова који омогућава лакшу проходност и потпуније сналажење у делу.

Веома су корисни за даљу дивулгацију дела и његов пласман изван локалног научног простора и опширни сажетци дела на енглеском и италијанском језику.

Са посебним задовољством истичемо вредности дела др Ђоровић које се односе на препоруке ауторке и њено проживљено наставно искуство, упућене наставницима на свим нивоима образовања као охрабрење у њиховим настојањима да наставу страних језика учине примереном потребама ученика, те тако допринесу побољшању квалитета наставе и подстицању афирмације комуникативне наставе и функционалне употребе страних језика у свим областима друштвеног, академског и професионалног живота.

Монографско, оригинално научно дело др Данијеле Ђоровић је пионирског карактера у нашој научној средини која се бави примењеном лингвистиком, наставом страних језика, а посебно страним језиком струке. Овај драгоцен рад успева да створи валидан резултат у интердисциплинарном простору између лингвистике, педагогије, психологије, антропологије и

методике наставе страних језика, доказујући снагу примењено лингвистичких истраживања и потребу дефинисања и институционалног учвршћивања ове дисциплине у нашем научном кругу. Књига др Данијеле Ђоровић поседује и посебне стилске квалитете јер се истиче јасноћом и живошћу изражавања, којима ауторка постиже да не тако популарна и блиска научна материја привуче пажњу својим динамичним и спонтаним начином општења са читаоцем.

Педагошки рад

Доцент др Данијела Ђоровић дугогодишњи је наставник италијанског језика на Филозофском факултету у Београду. Њен наставнички рад заснива се на модерним принципима методике наставе и глотодидактике и увиду у најновију релевантну литературу из ове области. Иако је сама осмислила силабусе за предмете *Италијански језик 1* и *Италијански језик 2* настоји да их континуирано иновира и унапређује уводећи нове садржаје, методе рада и модерне технологије у складу са савременим тенденцијама у настави страног језика струке.

Педагошки рад др Данијеле Ђоровић одликује се професионалношћу и етичношћу. Редовно одржава наставу и консултације. Њена предавања подстичу студенте на дискусију, критичко размишљање и аутономију. Од изузетног значаја је и то што своје студенте кроз савладавање страног језика подучава да развијају сопствене стратегије и стилове учења што им може бити од користи у даљој академској и професионалној каријери. Методолошки приступ који примењује ставља студенте у центар образовног процеса и омогућава сваком студенту да градиво усваја сопственим темпом. У поступку студентског вредновања рада наставника високо је оцењивана. (од 4,26 до 4,95 у последњих пет година).

Кандидаткиња др Ђоровић била је члан следећих комисија за одбрану магистарских, мастер и докторских радова који се бране на Филолошком факултету Универзитета у Београду.

1. Драгана Мирчић, *Евалуација у настави италијанског језика на нематичним факултетима*, магистарски рад, члан комисије, рад одбрањен 2012.

2. Радмила Лазаревић, *Лексичко-семантичко поље боја у италијанском и српском језику*, докторска дисертација, члан комисије, рад одбрањен 2013.

3. Драгана Радојевић, *Контрастивна анализа предлошких конструкција у италијанском и надежног система у српском језику*, члан комисије, рад одбрањен 2014.

4. Јелена Дрљевић, *Настава лексике и развоје лексичке компетенције у почетној настави италијанског језика на академским студијама*, члан комисије, рад одбрањен 2014.

5. Марија Вучинић, *Синтаксичке функције инфинитива у старијој италијанској прози (Данте, Бокачо, Макијавели)*, члан комисије за одобрење теме докторске дисертације, пријављена 2013.

6. Бојана Раденковић Шошић *Језичка својства италијанског постмодернистичког оглашавања на интернету* члан комисије за одобрење теме докторске дисертације, пријављена 2013

7. Снежана Детар Јевђовић, *Утицај енглеског језика на писану продукцију на италијанском код србофоних ученика*, члан комисије за одобрење теме докторске дисертације, пријављена 2014.

8. Катарина Лазић, *Учестали лексички спојеви у енглеском језику биотехничке струке: корпусна анализа радова изворних и неизворних говорника*, члан комисије за одобрење теме докторске дисертације, пријављена 2014.

Из свега наведеног закључујемо да је др Ђоровић испунила све законом предвиђене услове за избор у звање ВАНРЕДНОГ ПРОФЕСОРА. Изузетан научни допринос, активност у колегијалном, професионалном и стручном окружењу, као и одлични резултати њеног педагошког рада препоручују је да са задовољством предложимо Изборном већу Филозофског факултета Универзитета у Београду да др Данијелу Ђоровић изабере у звање ВАНРЕДНОГ ПРОФЕСОРА за ужу научну област Италијански језик.

Београд, 01. фебруар 2016.

ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ:

Др Јулијана Вучо, редовни професор

Др Мила Самарџић, редовни професор

Др Саша Модерц, ванредни професор

Образац 4

САЖЕТАК
РЕФЕРАТА КОМИСИЈЕ О ПРИЈАВЉЕНИМ КАНДИДАТИМА
ЗА ИЗБОР У ЗВАЊЕ

I - О КОНКУРСУ

Назив факултета: Филозофски факултет Универзитета у Београду

Ужа научна, односно уметничка област: Италијански језика

Број кандидата који се бирају:

Број пријављених кандидата:

Имена пријављених кандидата:

1. Данијела Ђоровић

2. _____

.....

II - О КАНДИДАТИМА

Под 1.

1) - Основни биографски подаци

--

- *Име, средње име и презиме: Данијела Светозара Ђоровић*
- *Датум и место рођења: 28.01.1968.*
- *Установа где је запослен: Филозофски факултет Универзитета у Београду*
- *Звање/радно место: доцент*
- *Научна, односно уметничка област ИТАЛИЈАНСКИ ЈЕЗИК*

2) - Стручна биографија, дипломе и звања

Основне студије:

- *Назив установе: Филолошки факултет Универзитета у Београду*
- *Место и година завршетка: Београд, 1990.*

Магистеријум:

- *Назив установе: Филолошки факултет Универзитета у Београду*
- *Место и година завршетка: Београд, 1998.*
- *Ужа научна, односно уметничка област: Италијански језик*

Докторат:

- *Назив установе: Филолошки факултет Универзитета у Београду*
- *Место и година одбране: Београд, 2010.*
- *Наслов дисертације: Италијански као језик струке на хуманистичким студијама*
- *Ужа научна, односно уметничка област: Италијански језик*

Досадашњи избори у наставна и научна звања:

- У звање вишег предавача, 1999, 2003, 2008.*
- У звање доцента, 2011.*

3) Објављени радови

Име и презиме:	Звање у које се бира: ВАНРЕДНИ ПРОФЕСОР		Ужа научна, односно уметничка област за коју се бира: ИТАЛИЈАНСКИ ЈЕЗИК	
Научне публикације	Број публикација у којима је једини или први аутор		Број публикација у којима је аутор, а није једини или први	
	пре последњег избора/реизбора	после последњег избора/реизбора	пре последњег избора/реизбора	после последњег избора/реизбора
Рад у водећем научном часопису међународног значаја објављен у целини				
Рад у научном часопису међународног значаја објављен у целини		3	1	2
Рад у научном часопису националног значаја објављен у целини	4	2	1	
Рад у зборнику радова са међународног научног скупа објављен у целини	5	4		1
Рад у зборнику радова са националног научног скупа објављен у целини	4	1	2	1
Рад у зборнику радова са међународног научног скупа објављен само у изводу (апстракт), а не и у целини		2		1
Рад у зборнику радова са националног научног скупа објављен само у изводу (апстракт), а не и у целини				1
Научна монографија, или поглавље у монографији са више аутора		1+1		
Стручне публикације	Број публикација у којима је једини или први аутор		Број публикација у којима је аутор, а није једини или први	
	пре последњег избора/реизбора	после последњег избора/реизбора	пре последњег избора/реизбора	после последњег избора/реизбора
Рад у стручном часопису или другој периодичној публикацији стручног или општег карактера	1		1	
Уџбеник, практикум, збирка задатака, или поглавље у публикацији те врсте са више аутора				
Остале стручне публикације (пројекти, софтвер, друго)				

- Напомене:**
1. Навести у ком часопису са SCI, SSCI или AHCI листе су радови објављени;
 2. Квантитативно исказати научне резултате за стицање звања наставника у пољу друштвено-хуманистичких наука, према табелама 1. и 2. које су саставни део Критеријума за стицање звања наставника на Универзитету у Београду.

4) - Оцена о резултатима научног, односно уметничког и истраживачког рада

Од избора за доцента професора на Филозофском факултету у Београду 2010. др Данијела Ђоровић објавила је једну монографију националног значаја и преко двадесет радова. Сматрамо да је неопходно истаћи веома значајан податак да је су радови проф. др Ђоровић објављени у истакнутијим публикацијама у области италијанске лингвистике у земљи, региону и свету.

Од избора у звање ванредног професора 2010. учествовала је на бројним међународним конгресима и конференцијама на универзитетима у Аустрији, Италији, Црној Гори, Македонији и Србији, активно је учествовала у међународним научним пројектима. Др Данијела Ђоровић активан је члан угледних међународних и националних удружења, Удружење наставника италијанског језика Србије, Друштво за примењену лингвистику Србије, Друштво за стране језике и књижевности Србије. Својом научном активношћу др Ђоровић испуњава све Законом предвиђене услове за избор у звање редовног професора. Детаљна оцена рада кандидаткиње налази се у приложеном Извештају комисије.

5) - Оцена резултата у обезбеђивању научно-наставног подмлатка

Кандидаткиња др Ђоровић била је члан следећих комисија за одбрану магистарских, мастер и докторских радова који се бране на Филолошком факултету Универзитета у Београду.

1. Драгана Мирчић, Евалуација у настави италијанског језика на нематичним факултетима, магистарски рад, члан комисије, рад одбрањен 2012.
2. Радмила Лазаревић, Лексичко-семантичко поље боја у италијанском и српском језику, докторска дисертација, члан комисије, рад одбрањен 2013.
3. Драгана Радојевић, Контрастивна анализа предлошких конструкција у италијанском и падежног система у српском језику, члан комисије, рад одбрањен 2014.
4. Јелена Дрљевић, Настава лексике и развоје лексичке компетенције у почетној настави италијанског језика на академским студијама, члан комисије, рад одбрањен 2014.
5. Марија Вучинић, Синтаксичке функције инфинитива у старијој италијанској прози (Данте, Бокачо, Макијавели), члан комисије за одобрење теме докторске дисертације, пријављена 2013.
6. Снежана Детар Јевђовић, Утицај енглеског језика на писану продукцију на италијанском код србофоних ученика, члан комисије за одобрење теме докторске дисертације, пријављена 2014.
7. Катарина Лазић, Учестали лексички спојеви у енглеском језику биотехничке струке: корпусна анализа радова изворних и неизворних говорника, члан комисије за одобрење теме докторске дисертације, пријављена 2014.

6) - Оцена о резултатима педагошког рада

Доцент др Данијела Ђоровић дугогодишњи је наставник италијанског језика на Филозофском факултету у Београду. Њен наставнички рад заснива се на модерним принципима методике наставе и глотодидактике и увиду у најновију релевантну литературу из ове области. Иако је сама осмислила силабусе за предмете Италијански језик 1 и Италијански језик 2 настоји да их континуирано иновира и

унапређује уводећи нове садржаје, методе рада и модерне технологије у складу са савременим тенденцијама у настави страног језика струке.

Педагошки рад др Данијеле Ђоровић одликује се професионалношћу и етичношћу. Редовно одржава наставу и консултације. Њена предавања подстичу студенте на дискусију, критичко размишљање и аутономију. Од изузетног значаја је и то што своје студенте кроз савладавање страног језика подучава да развијају сопствене стратегије и стилове учења што им може бити од користи у даљој академској и професионалној каријери. Методолошки приступ који примењује ставља студенте у центар образовног процеса и омогућава сваком студенту да градиво усваја сопственим темпом. У поступку студентског вредновања рада наставника високо је оцењивана. (од 4,26 до 4,95 у последњих пет година).

7) - Оцена о ангажовању у развоју наставе и других делатности високошколске установе

Била је члан организационог одбора и један од уредника зборника са Друге међународне конференције Језик струке: изазови и перспективе, одржане на Филозофском факултету Универзитета у Београду 4. и 5. фебруара 2011. године. Повремено је рецензент прилога за часописе *Italica Belgradensia* и Зборник Института за педагошка истраживања и прилога за Зборник радова са Треће међународне конференције Језик струке: прошлост, садашњост, будућност, одржане на Факултету организационих наука у Београду 26. и 27. септембра 2014. године.

У периоду 2006/07 и 2007/08 обављала је функцију управника Кабинета за стране језике Филозофског факултета у Београду. Била је члан Савета Филозофског факултета од 2006 до 2008. За члана Кадровске комисије Филозофског факултета изабрана је први пут 2006, а потом и 2012. У периоду 2008/09-2011/12 била је члан комисије за научну сарадњу Филозофског факултета.

Члан је Удружења наставника италијанског језика Србије и Друштва за примењену лингвистику Србије, као и Друштва за стране језике и књижевности Србије у оквиру којег је у периоду од 2009. до 2013. године била потпредседник Секције универзитетских наставника страног језика струке. У истом Друштву члан је Управног одбора од 2013. године, а од 2007. године као координатор за италијански језик руководи организацијом и спровођењем такмичења ученика основних и средњих школа у Србији у познавању страних језика.

Напомена: На исти начин приказати кандидата под 2. и сваког следећег пријављеног кандидата.

III - ЗАКЉУЧНО МИШЉЕЊЕ И ПРЕДЛОГ КОМИСИЈЕ

Др Ђоровић испунила је све законом предвиђене услове за избор у звање ВАНРЕДНОГ ПРОФЕСОРА. Изузетан научни допринос, активност у колегијалном, професионалном и стручном окружењу, као и одлични резултати њеног педагошког рада препоручују је да изабере у звање ВАНРЕДНОГ ПРОФЕСОРА за ужу научну област Италијански језик.

Место и датум: Београд, 01.02. 2016.

КОМИСИЈА

Др Јулијана Вучо, редовни професор

Др Мила Самарџић, редовни професор

Др Саша Модерц, ванредни професор

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ
Број:
Београд, 02.02.2016. године

ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ
УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ

Поштовани,

Молимо вас да у складу са чланом 86. став 10. Закона о високом образовању («Сл. гласник РС» број 21/02) доставите мишљење Филолошког факултета као матичног за ужу научну област Италијански језик, а за избор др Данијеле Ђоровић у звање ванредног професора на Филозофском факултету у Београду.

Конкурс за избор ванредног професора за ужу научну област Италијански језик расписан је 23.12.2015. године и објављен у листу «Послови». На расписан конкурс пријавио се један кандидат, доц. др Данијела Ђоровић.

Комисија изабрана Одлуком Изборног већа Филозофског факултета у Београду од 24.12.2015. године у саставу:

- Проф. др Јулијана Вучо
- Проф. др Мила Самарцић
- Проф. др Саша Модерц

предложила је Изборном већу Филозофског Факултета у Београду избор др Данијеле Ђоровић у звање ванредног професора за ужу научну област Италијански језик.

У прилогу вам достављамо Извештај Комисије.

Уколико је потребно да доставимо неку додатну документацију, стојимо вам на располагању.

С поштовањем,

ДЕКАН
ФИЛОЗОФСКОГ ФАКУЛТЕТА

Проф. др Војислав Јелић

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ
Број: веза 1/16

Сходно члану 2. став 3. Правилника о изменама и допунама правилника о начину и поступку стицања звања и заснивања радног односа наставника Универзитета у Београду, декан Филозофског факултета у Београду, проф. др Војислав Јелић доставља

ИЗВЕШТАЈ

О поднетом захтеву за прибављање мишљења матичног факултета, Филолошког факултета у Београду за избор доц. др Данијеле Ђоровић у звање ванредног професора за ужу научну област Италијански језик.

Филозофски факултет у Београду се обратио Филолошком факултету у Београду, као матичном факултету за ужу научну област Италијански језик, дописом који се доставља у прилогу.

Сходно члану 2. став 3. Правилника о изменама и допунама правилника о начину и поступку стицања звања и заснивања радног односа наставника Универзитета у Београду, уколико матични факултет не достави мишљење у року од месец дана од пријема захтева, сматраће се да је дао позитивно мишљење.

ДЕКАН
ФИЛОЗОФСКОГ ФАКУЛТЕТА

Проф. др Војислав Јелић